

Greenpeace solicita CE deschiderea unei anchete la Complexul Oltenia, susținând ca emisiile producătorului de energie vor crește

Organizația de mediu Greenpeace va solicita Comisiei Europene deschiderea unei anchete la Complexul Energetic Oltenia, susținând ca planul de restructurare a companiei presupune creșterea cu 28% a emisiilor de dioxid de carbon până în 2030, potrivit unui comunicat.

"O analiză făcută de Greenpeace România a descoperit că planul de restructurare și decarbonare a Complexului Energetic Oltenia (CEO), în valoare totală de peste 1,3 miliarde de euro, duce la creșterea emisiilor totale de CO₂ ale companiei cu 28% în 2030 și contravine principiilor de acordare a fondurilor europene. Greenpeace va solicita Comisiei Europene deschiderea unei anchete și a sesizat autoritățile responsabile din România", arată reprezentanții organizației.

Potrivit acestora, planul de restructurare și decarbonare creat de Complexul Energetic Oltenia este urmarea nereturnării previzibile a ajutorului de salvare în valoare de 252 milioane de euro, primit de companie de la Guvernul român la începutul anului trecut, prin OUG 12/2020.

Scopul planului de restructurare a CEO este de a demonstra restabilirea viabilității companiei pe termen lung. Implementarea lui - fiind vorba de un ajutor de stat - trebuie să fie aprobată de Comisia Europeană. Guvernul a adoptat în noiembrie 2020 un memorandum, prin care se angajează să susțină, prin bugetul de stat, schema de ajutor de stat pentru restructurarea companiei, în valoare de 1,326 miliarde de euro. CEO așteaptă validarea planului de către Comisia Europeană.

Potrivit Greenpeace, CEO își propune să folosească carbunele chiar și în 2030, fără a-și stabili un termen de eliminare a acestui combustibil din producția de energie. O parte din capacitățile actuale mai puțin folosite vor fi înlocuite în principal cu centrale noi pe gaze, ce contribuie la bilanțul de emisii nocive, și câteva parcuri de fotovoltaice, care vor avea o importanță neglijabilă (sub 6%) în mixul de energie pe care CEO intenționează să o vândă în următorul deceniu.

Conform analizei planului de restructurare, emisiile totale ale CEO vor crește în 2030, comparativ cu 2020, cu peste 28%. Mai precis, contrar direcției de decarbonare declarate de companie, emisiile anuale totale ale companiei vor crește între 2020 și 2030 de la 7 Mt CO₂/an în 2020 la aproximativ 9 Mt CO₂/an în 2030, cu un maxim de 10.7 Mt CO₂/an în 2024, potrivit calculelor Greenpeace.

"Asistăm la un paradox: CEO solicită miliarde de euro pentru un plan de decarbonare care va crește producția de emisii de gaze cu efecte de seră. An de an, centralele pe carbune înregistrează pierderi, fiind o povară pentru bugetul de stat. Fiecare cetățean al României trebuie să știe că plătește - fără să fie întrebat - pentru a continua să fie poluat de către această industrie, deși potențialul României pentru energie regenerabilă este uriaș. Problemele de sănătate și mediu generate de acest ucigaș tacut sunt cu mult mai mari decât beneficiile", spune Vlad Catuna, coordonator de campanii la Greenpeace România.

Planul conține și alte puncte critice, care îl fac incompatibil cu cerințele Uniunii Europene, se mai arată în comunicat.

Spre exemplu, diminuarea emisiilor de gaze cu efect de seră prin agregarea producției de energie din surse regenerabile și gaz cu cea pe baza de lignit nu este compatibilă cu Directiva EU ETS și cu obiectivele Fondului pentru modernizare, pe care CEO speră să îl acceseze. Singura sursă pentru a primi finanțare este retragerea din funcțiune a tuturor capacităților pe baza de lignit, cerută de Greenpeace de mai mulți ani.

De asemenea, planul actual al CEO sustine ipoteza nevoii unor ajutoare constante din partea guvernului român pentru achizitionarea certificatelor de carbon si dupa perioada de restructurare (2025). Practic, în conditiile unei cresteri previzibile a taxarii europene a emisiilor de carbon, România va plati din buzunarele cetatenilor estimativ 3,68 miliarde de euro pentru a mentine în viata CEO în perioada 2021-2030, un muribund al industriei energetice din România.

"De ce s-a ajuns la aceasta situatie si cum putem iesi din ea? Planul CEO este un produs al ezitarilor României de a puncta clar un calendar si o strategie pentru eliminarea carbunelui din mixul energetic si înlocuirea acestuia cu noi capacitati de energie regenerabila. De fapt, România e una dintre putinele tari care înca mai foloseste carbunele", aminteste Greenpeace.

Potrivit organizatiei, Planul National Integrat în domeniul Energiei si Schimbarilor Climatice (PNIESC) elaborat de România este lipsit de ambitie si a fost criticat în recomandarile Comisiei Europene. Intentia României de a folosi carbunele dincolo de orizontul anului 2030 contravine obiectivelor europene de decarbonare stabilite prin Pactul Verde European, nu prezinta avantaje economice în contextul cresterii accelerate a pretului emisiilor de carbon si are un impact negativ dovedit asupra calitatii aerului (cu efecte si costuri mari asupra sanatatii publice).

Exista fonduri europene substantiale pentru tranzitia catre productia de energie din surse regenerabile. România, prin planul propus de CEO si prin lipsa unor politici publice ambitioase de decarbonare, poate rata însa aceasta sansa unica pentru realizarea unei tranzitii energetice echitabile pentru comunitatile dependente de carbune si afectate de poluare, în special zonele miniere din Gorj si Hunedoara. Resursele alocate din Fondul pentru o Tranzitie Justa, în vederea diversificarii economice si pentru recalificarea si incluziunea activa a lucratorilor, vor putea fi accesate atâta timp cât judete precum Gorj își propun sa reduca semnificativ emisiile de gaze cu efect de sera.

"Solicitam Ministerului Energiei, Ministerului Mediului, Apelor si Padurilor, Guvernului României, Ministerului Investitiilor si Proiectelor Europene si Consiliului Concurentei sa analizeze cu luciditate aceste informatii, sa opreasca sprijinirea productiei de energie pe baza de carbune si sa comunice o data clara si un plan realist pentru eliminarea carbunelui din mixul energetic national. Nu mai avem timp de pierdut. Vrem ca România sa devina un lider în combaterea schimbarilor climatice, într-o Europa mai ecologica, cu emisii scazute de carbon si aer curat pentru locuitorii ei", a mai spus Vlad Catuna.

Greenpeace a transmis aceasta analiza si catre institutiile relevante din România si va solicita Comisiei Europene deschiderea unei anchete, semnalând incompatibilitatea planului propus de Complexul Energetic Oltenia cu directia europeana de decarbonare si cu ambitiile declarate ale României de a prioritiza combaterea schimbarile climatice.